

APORTACIONS DE L'AAC AL DOCUMENT 'ARXIUS 2030'

Fase d'exposició pública del Pla d'Arxius i Gestió Documental de Catalunya,
juny 2022

- El Pla d'Arxius se supedita en molts dels casos a les **limitacions de la Llei d'Arxius**, però alhora reconeix la seva necessària modificació. Aprovar un pla que preveu un canvi a la llei però alhora hi queda sotmès, implica que no es poden superar barreres ja caduques.
- De manera habitual els arxius són descrits com a institucions i **els arxius no són institucions, són serveis**. Això implica que no es poden entendre els arxius únicament des de la seva vessant d'infraestructura, sinó amb la seva completesa com a servei públic, molt més enllà de les limitacions estructurals o orgàniques.
- Sovint en el document del Pla d'Arxius es fan **afirmacions no contrastades en cap moment amb dades**. A més a més, s'ha de tenir en compte que les dades aportades en el context de l'inici del pla no són les dades actuals, just per la pròpia dilatació del pla i la situació de pandèmia viscuda durant aquest parèntesi que ha disparat el món de l'administració electrònica i la gestió documental.
- **No es fan esments clars i explícits a eines de preservació digital** de país, com ho és l'iArxiu, ni en quin context queda reforçat el que ha de ser el sistema de preservació digital dels actius digitals actuals i patrimoni del futur.
- No es resolen els temes més conflictius o delicats: **no es fa cap proposta en ferm i estructurada de com ha de ser la capçalera del sistema d'arxius**, es divaga entre l'esment a l'autoritat i el reforç de l'Arxiu Nacional com a arxiu històric nacional, però cap proposta específica i esglaonada. És necessari que es concreti quin òrgan exercirà de capçalera del sistema.
- **Així mateix, tampoc defineix de manera clara el model en què es basarà el Sistema d'arxius de Catalunya**, model que després la hipotètica nova llei hauria

de recollir i legitimar jurídicament.

- **El pes de la internacionalització dels arxius és molt pobre**, com a participants, i no com a membres destacats d'aquestes polítiques internacionals.

No només a l'ICA, sinó a tots els organismes d'arxius. Cal posicionar-se, aprofitant ja el coneixement i el lideratge que exerceixen molts dels professionals arxiviers/es en aquests àmbits. No es fa esment en cap moment al futur Congrés Internacional d'Arxius de l'any 2025.

- No hem de limitar poblacionalment el pla. **Seguim insistint amb la idea d'un/a secretari/a = un/a arxiver/a**. Els secretaris tenen la funció de la direcció d'arxius i registres, seria lògic que el pla s'empari en això per buscar l'equivalència i incloure per cada ajuntament amb secretari, un arxiver vinculat (ni que sigui parcialment, com en el cas dels secretaris).
- En l'anàlisi de les febleses del sistema, tot i que en les taules es recull, **no s'especifica justament la mancança d'una direcció general d'arxius com a gran problema sistèmic**, en comparació amb altres DG ja existents d'altres àmbits de menys recorregut històric. Sense un rang alt, mínim de DG, no es podran portar a terme amb garanties les accions que defineix el Pla.
- **En el pla totes les accions son genèriques, no s'arriben a concretar**, i no s'hi associen indicadors per poder-ne veure la seva evolució i fer-ne el retiment de comptes corresponent. Sense això pot semblar més un document de voluntats i bones intencions que un document realista i pràctic. Cal dir que la primera fase del pla, 2021-25, ja comença amb retard.
- **No queda clar en cap moment el vincle directe que hi ha amb la documentació administrativa**, ni la relació dels i les professionals amb polítiques d'administració digital, gestió per processos i modelatge de dades, més enllà de certes implicacions parcials dins de la Generalitat. És una implicació a nivell de professió i no únicament d'institució.
- **No es resol ni es fa esment suficient a les competències com a professionals de l'arxivística ni a l'accés a l'administració pública**, un

problema important que el pla hauria de recollir i que legislativament s'hauria de resoldre degut a la problemàtica de comptar amb estudis diversos d'accés a l'exercici de la professió.

- **La visió dels arxius queda relegada a l'àmbit executiu, de govern**, i en queden fora polítiques d'acció social, així com l'impacte en temes de reparació, construcció i manteniment de la documentació creada en la realitat social, la importància en incidir en la formació i acompanyament de l'empoderament social de la pròpia memòria.
- Som executius, però no exclusivament. També estem presents en la vessant de control de l'acció del propi govern i en la visió més enllà de les institucions de govern. Tenim una implicació important i directa en la transparència i bon govern tal i com reconeix la mateixa Llei 19/2014 i no queda reflectit al Pla.
- “La Generalitat de Catalunya mantindrà els arxius dins l'àrea de Cultura” - **No hi estem d'acord, caldria indicar que es mantindran dins del departament competent en matèria d'arxius**. No es mostra cap argument sòlid ni inclòs en cap taula que reforci aquesta idea. És clau el canvi d'adscripció per entendre la transversalitat del canvi i dels canvis que es proposen. Els arxius seran estratègics si estan en un departament estratègic. A totes les taules territorials i d'experts, primer; i a les darreres taules de contrast s'ha exposat de manera clara aquesta demanda i no ha quedat recollida al Pla.